

Befejezte munkáját a genetikusok kongresszusa

A Magyar Tudományos Akadémián kedden befejezte munkáját a genetikusok kongresszusa. A Magyar Genetikusok Szövetségének szervezésében, a különböző szakterületeken tevékenykedő több mint 400 hazai kutató első alkalommal vett részt együttes tudományos tanácskozáson. A szakemberek áttekintették a tudományág hazai fejlődési szakaszait, és meghatározták a következő évek kutatási feladatait.

A tanácskozás résztvevői hat szekcióban, több mint 200 előadás alapján vitatták meg a humángenetika, az állatgenetika, a növénygenetika, a mikrobiális genetika, a biokémia és molekuláris genetika, valamint az evolúció- és populációgenetika legújabb hazai és nemzetközi tudományos kutatási eredményeit.

A szekcióülések után az MTESZ keretein belül működő Magyar Genetikusok Szövetsége megtartotta első közgyűlését. Megválasztották a szövetség elnökségét,

Az MTA közgyűlése

A Magyar Tudományos Akadémia 1987. évi közgyűlése május 7-én kibővített zárt üléssel kezdődik, majd átadják az Akadémiai Aranyéremet és az akadémiai díjakat, illetve az akadémiai újságírói díjakat. Az MTA intézményhálózatában a VI. ötéves terv során elért kutatási eredményekről Kulcsár Kálmán és Csurgay Árpád, az MTA főtítkárhelyettesei tartanak előadást. A következő napon megválasztják az új hazai rendes és levelezőtagokat.

Az operajátzás színvonaláért

Nincs ma olyan színház, melynek anyagi gondjai ne lennének. Am mégsem kizárólagosan pénzügyi okokkal magyarázható, hogy Oberfrank Géza, a szegedi színház főzeneigazgatója a mostani operafesztiválon is alkalmat keresett: eszmét cserélni a színházvezetőkkel szűkebb gazdasági együttműködési elgondolásokról is. A másik indítéka nyilvánvalóan művészeti jellegű: az operakultúra gazdagításának, minél színvonalasabb, értékesebb produkciók létrehozásának szándéka vezérli — a jobb összműködés révén is.

Mindez világosan kitést Oberfrank tegnap délutáni, a színházban elhangzott konkrét javaslataiból, melyeket sajnálatos módon éppen a legilletékesebbek nem hallottak. A beszélgetésre meghívott színházi vezetők, a vidéki operajátzó társulatok képviselői — nem érkeztek meg. Mentheti őket, hogy a közelmúltban már részt vettek hasonló témájú megbeszélésen, a tévé (Stúdió '87) tegnap este adta az ennek alapján elkészített műsort. Am ott többnyire általánoságokról volt szó, melyek konkretizálására tegnap is alkalom lehetett volna.

Miféle együttműködést szeretne a szegedi főzeneigazgató? Jórészt gazdasági megfontolások alapján: legalább kétvétenként létre kellene hozni olyan opera-előadásokat, melyek két színház közös produkciójának számítanak. Spórolni lehetne; elkerülni gyakran egészségtelen párhuzamosságokat; hogy két vidéki színház ugyanabban a szezonban (még a bemutatók napja is egyezik néha) ugyanazt az igényes-költségű nagyoperát adja, rendkívüli nehézségekkel küszködve, ám olyan különleges művészeti értéket nem létrehozva, mely mindezt indokolná. Azonos koncepciójú és kivitelű előadások esetén tervezhető, vagyis hasznos, értelmes lenne a művészek cseréje. Megoldódna némely színházunkban

az énekesek foglalkoztatásának problémái, csúnya szóval: folyamatosabban hasonló lehetne az érdemes „erőket” — mindenki elégedettségére.

A dolog nem azt célozza, hogy „olcsó” produkciók szülessenek, ellenkezőleg. Ilyenfajta, két társulatot is megmozdító, két színházban is a repertoárját gazdagító előadásokat megfelelően gazdag kiállításban lehetne a közönség elé vinni; a szereplőket — két színház gárdájából — az optimális megközelítő módon lehetne megválasztani. Mármint: a megvalósítás alapvető feltétele az lenne, hogy — az egyik kezünkön megszámlálható — vidéki operatársulatok ne egymástól elszigetelten tervezzenek, mint most. Legalább 2-3, de inkább 5 évre előre meghatározandók azok a művek, melyeket egymás (többféle) értékének, az alkotó erőnek a kölcsönös mozgósításával kívánunk előadni.

Horváth Zoltán — akit

nem kell bemutatni Szegeden — ellentétben a témában különösen érdekeltekkel, ott volt a tegnapi megbeszélésen. Minthogy az 1976-os itteni operafesztiválon ő töltötte be a házigazda-szervező tisztségét, és operajátzás-históriai áttekintése sem akármilyen, megkérdeztük tőle: a főtebb változt, a mai operajátzás sok gondját is megpendítő „előterjesztést” hallgatva — mire gondolt?

— Arra, hogy ugyanezeket gondoljuk már... nem is tudom, hány éve. Jó lenne megcsinálni. Mi annak idején elég messzire jutottunk az együttműködés lehetőségeit fontolgatva, majdnem a költségvetésig kidolgoztuk a teendőket. Rendkívül sok az áthághatatlan látszó akadály. Például: a jelenlegi szegedi színpad kettős forgógyűrűjét kereshetjük a többi vidéki színházban... S ha ilyen technika felhasználásával terveznek meg egy előadást, mint mondjuk a Várnászt, hát azt nemigen lehet egy az egyben átvinni máshová. Vagy: a jelmezek előállításában valóban sokba kerül, de hogyan lehet más-más alkatú szereplőkre ruházni ugyanazt a ruhát? Mégis: bölcs dolog lenne a műsorrend összeállításában és az énekesek tervszerű, hasznos cseréjében együtt dolgozni. S. E.

Kiállítási napló

A megtervezett közérzet

Aki április elején betért a Fényes Adolf-terembe, Szekeres Mihály kiállításán egy darabka Szegedet talált. A neves hazai építészektől, belsőépítészeket bemutató műhelyszervezet részeként megrendezett bemutatót színes fotók borították a falakat és az általa tervezett bútorok adtak izelítőt műhelymunkájából. A fotókon Szeged táruult föl — belülről, az iménti főszorolást folytatva, a felújított színház nézőtere, előterei, öltözői, baletterme, az újszegedi továbbképző központ képzőművészekkel együtt kialakított, izléses belső környezetét, az újonnan épült halothamvasztó, -búcsúztató termei, a Technika Háza, Paletta Galéria, s folytathatnánk a sort hosszan.

Am ne essünk a számok, a mennyiségek bűvöletébe. Belsőépítész munkáiról, lényesen szó, elsősorban „megtervezett közérzetünk” minősége, a hozzá való viszonyunk a döntő. Szekeres Mihály belsőépítészeti munkáinak karakterét keresve, a tenger nyi példa között szemlélődve legfőbb erényét a magam részéről elsősorban a nagyfokú alkalmazkodókészségben látom. Nem véletlen, hogy a legsikeresebb munkái épületekonstrukciókhoz kapcsolódnak (Szegedi Nemzeti Színház, Virág, Hági). Alkalmazkodóképessége az említett példáknál hagyománytisztelést alapul.

A másik jellemzője munkáinak az épületek szerepkörét, gyakorlati funkcióit életrekelő, ugyanakkor egyedi hangulatot teremtő belsőépítészeti mentalitás. Talán egyik legjobb példája ennek a szegedi Technika Háza, ahol a

Mi, szegediek, akik naponta találkozunk munkáival, észre sem vettük, hogy a Csomitérv Munkácsy-díjas belsőépítésze alig két évtized alatt egy életműnek is elegendő belsőépítészeti munkát végzett el. Azaz mégsem mehetünk el észrevétlenül munkái mellett, mert amikor sörünket hörpintgetjük a Hágiban, fagyaltunkat kanalazgatjuk a Kis-Virágban, filmet nézünk a Filmtékában, vagy éppen gyógyírt keresünk bajainkra a megújított Kigyó patikában, hangulatunk, jókedvünk alakulása alighanem az ő általa megálmodott környezetben is múlik.

szerteágazó szervezeti életnek — a hivatalos, az intímabb és a reprezentatív szerepkörű tereknek — egész hálózatát tudta megteremteni. Az igazi kiteljesedést e tekintetben az újszegedi továbbképző ház kivételes értékkel és izléssel kialakított épületbelsőinek kialakítása hozta meg számára. Ha kell, az egymástól legtávolabb eső épületfunkciókhoz is tud illeően alkalmazkodni. Egyaránt tervezett barátságos, jó hangulatú klubot (Színészklub), reprezentatív kiállítótermet (Paletta Galéria) és tisztelget parancsoló, az életet is elmúlásban megértő ravatalozótermetet (Szegedi Regionális Halothamvasztó).

Harmadik jellemzője, hogy

Van egy ötleted?

Ha van, ne titkold tovább! Mondd el azon az egy napos ötletvásáron, amelyet a Rétsági Borsóny Áész, a KISZ KB és a Budapest Bank Rt. Innoventure néven országos innovációs akcióként Szegeden is meghirdet. Az akció lényege, hogy olyan vállalkozást indítsanak el a szervezők, melyben ötleteket adnak, s amelynek részese lehet minden fiatal, aki alkotó, jobbitó gondolatait megvásárlásra felajánlja egy arra a célra létrehozott bírálóbizottságnak. S hogy az ösztönzésről se feledkezzünk meg, fontos tudni: minden egyes nyers, kidolgozatlan ötletért ezer forintot fizetnek ki! Az ötlet témáját tekintve köztudott, hogy nincs, kiterjedhet az műszaki, gazdasági, művészeti és egyéb területekre is, sőt! „Fantasztikus, vad” ötletek is számításhoz jöhetnek. Mi tehát a teendő? Világosan megfogalmazni az ötletet, és 1987. május 5-én

Fiatalok!

reggel 9-től este 7-ig bármikor a Szegedi Ifjúsági Ház második emeleti klubtermében vásárbocsátani. Egyébként a rendezők által megvásárolt ötleteket csokorba gyűjtik úgy, hogy száz ötletet tartalmazó kiadványokban fognak megjelenni, ezzel is elősegítendő az innovációs folyamatok felgyorsítását.

S aki ezen a napon még ötlettulajdonos marad, ne keseredjen el, mert május 18-án a Szeged városi KISZ-bizottság és az Alkotó Ifjúság Egyesülés területi képviselőlete újítási és ötletbörzenapot tart, ahol első-sorban műszaki és gazdasági jellegű ötleteket, illetve újításokat várják szintén az ifjúsági házból.

Szücs Gábor,

a megyei KISZ-bizottság titkára

igazi profi módjára bármilyen belsőépítészeti feladatot megold, hol jobban, hol kevésbé sikeresen, ebből adódik tervezői tevékenységének kiterjedt színskálája. Bármilyen fogjon azonban, minden munkáján átviláglik föltétlen rendszerteremtő hajlama. Emiatt néhol sokalljuk munkáin a túlzottan szabadtal felületeket (továbbképző intézet nagyerme, szentesi tanács diszterme) hívóvsnak, hidegnek érezzük a környezetet (Kigyó patika). Ez a szerkezetesség, a rendszerben gondolkodás ugyanakkor kitűnő megoldásokat is életre kelt nála (Halothamvasztó bútorzata, a színház sárgaréz korlátai). Munkái sokféleségében olyasféle stílusérzék mutatkozik meg, mint Ohmann Béla szobrászatában, például a Dóm tér arkádjai alatt.

Végül, de nem utolsó sorban Szekeres Mihály belsőépítészeti erényeit gyarapítja az, hogy számos alkalmat teremtett képzőművészeknek az együttműködésre. Tucatnyi házasságkötő terembe készülhettek így pannók, szobrok, textilkompozíciók, intarziák. Alig akad olyan nagyobb belsőépítészeti munkája, amelyhez ne kapcsolódna valahogyan egyedi képzőművészeti vagy iparművészi alkotás. Ebben persze maga sem maradt tétlen, az újszegedi intézet gipszdomborműve és a szentesi ifjúsági ház kiterjedt fadomborműve a példa rá, hogy sikeres alkotó.

E rövid recenzió keretében képtelenség Szekeres munkáit megalapozottan minősíteni, tőle ideztek fölmentesképpen: ...nincs önmagában jó vagy rossz terv. A használat minősít, a használók döntenek munkánk érdemjegyeről.”

Tóth Attila

Kiváló lett a Teleki Blanka Kollégium

Jó közösségi élet

A pedagógusképző intézmények kollégiumaiban a legfontosabb feladat a színvonalas nevelőmunkára való fölkészítés — a közösség összetartó erejének támogatása. Ha ennek a feladatnak jól megfelel egy kollégium, méltán pályázhat a kiváló címre. Néhány hónapja a Művelődési Minisztérium és a KISZ KB egy-egy minősítő bizottsága ismerkedett a fennállásának huszonötödik évfordulóját ünneplő Teleki Blanka Kollégiummal. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola kollégiumában az önkormányzati vezetés jó összhangban dolgozik a főiskola életének irányítóival. Számos rendezvény kínálta a továbbképzés és az önművelés lehetőségét a hallgatónak, kiterjedt szakkollégiumi rendszer egészíti ki a szakmai képzést és jó közösségi élet teremt biz-

Vita az egészségmegőrzésről

Elkészült a megyei programtervezet

Nem titok, különböző fölmérések adataiból tudjuk, hogy hazánk lakosságának egészségi állapota kedvezőtlenül alakul. Európai viszonylatban sajnos semmi okunk a derűlátásra. Különösen nincs, ha az Egészségügyi Világszervezet meghatározását vesszük alapul, amely szerint az egészség a fizikai, a szellemi és a szociális jólét együttes állapota, s nem csupán a betegség és a rokkantság hiánya.

A halálozásban főként a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos megbete-

gedések aránya növekedett: ma már az eltávozottak 74 százaléka emiatt vált meg az életfö. Különösen tettenélül alakul. Európai viszonylatban sajnos semmi okunk a derűlátásra. Különösen nincs, ha az Egészségügyi Világszervezet meghatározását vesszük alapul, amely szerint az egészség a fizikai, a szellemi és a szociális jólét együttes állapota, s nem csupán a betegség és a rokkantság hiánya.

A halálozásban főként a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos megbete-

vedés aránya növekedett: ma már az eltávozottak 74 százaléka emiatt vált meg az életfö. Különösen tettenélül alakul. Európai viszonylatban sajnos semmi okunk a derűlátásra. Különösen nincs, ha az Egészségügyi Világszervezet meghatározását vesszük alapul, amely szerint az egészség a fizikai, a szellemi és a szociális jólét együttes állapota, s nem csupán a betegség és a rokkantság hiánya.

ette, hogy az országgal azonos tendenciák mellett az itt élő emberek egészségi állapota kedvezőtlenebb, mint más tájak lakóié. Az elképzelések szerint a megye halálozási mutatószámát az országos átlaghoz kellene közelíteni. Egyebek között cél, hogy megtorpanjon a szív- és érrendszeri halálozás növekedése, a szív- és érrendszeri betegségek okozta halálozás. Külön figyelmet kívánunk szentelni az öngyilkosság okainak tudományos kutatására is. Mindezt az egészséges életmód kialakításával, a hatékonyabb környezetvédelemmel és az egészségügyi ellátás korszerűsítésével szeretnénk elérni. A programtervezet hangsúlyozza az egészségért érzett egyéni felelősség fontosságát is.

Tegnap, kedden a népfrent Családvédelmi és Társadalompolitikai Tanácsának kibővített ülésén megvitatották a résztvevők a megyei egészségmegőrzési társadalmi program tervezetét, amelyet Tráser László, a társadalompolitikai tanács elnökének bevezető szavai után Kajári Irén, a megyei tanács egészségügyi osztályának vezetője ismertett. A hozzászólók — szám szerint tizenheten — egyetértettek a tervezet szándékával, és többen konkrét javaslatokat is tettek. Sokan hangot adtak azonban kétkedésüknek is: vajon a szépen megfogalmazott feladatok teljesítésének van-e jelenlegi gazdasági adottságaink között — realitása. A föltett kérdésekre Kajári Irén válaszolt. Ch. A.

D. I.